

Előfizetési díj

Videkre postán vagy helyben házhoz hordva:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy órá helyben	1 „
Videkről egy hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.	

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 17. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Nyilttári cikkeik

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Hirdetési díjak:

Ütször hasábozott garmond sor 6 kr. ára
Begyedji minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasen
stein et Vogler
Wien
Wallfischgasse nr. 10.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET“

politikai és közgazd. napilap

1873-dik évi folyamára.

A „KELET“ előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy órá	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetés pénzek, legczélserűbben postai utalvánnyal, kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után díszteletpéldánnyal szolgálok.

A „KELET“ kiadóhivatala.

A bankügy.

× Hazánk teljes függetlensége az örökös tartományoktól, el kell esmernünk még sok tekintetben bevégezten. A két állam rendezte és tisztázta ügyeit a magasabb jogi kérdések tekintetében, de azon a téren, hol az átalakulás mindig lassu szokott lenni, a hitel és ipar terén maig is szolgai egybefüggésben vagyunk Ausztriával.

Ez alárendelt viszony megszüntetésére különösen hitelünk — a bankügy — érdekében az utóbbi hónapok alatt pártunk és kormánya részéről igen cleven actió indult meg; bankügyi biztosok, a minister szaporán látogattak fel Bécsbe, hogy a gordiusihoz mindinkább hasonlítani kezdő csomót megoldják.

Mire vezettek legyen e tárgyalások, a titok leple fedi s csak némileg lehet sejtanunk, hogy az eredmény valószínűleg közel jár azon szomorú, sőt boszantó közleményekhez, melyeket ez ügyben a „N. Fr. Presse“ hozott. Erre nézve azonban tartozkodunk kell az ítéletmondásról, mert mint említettük, a való képét csak a kormány tárhatja elélni. E lelepezéseket feszült figyelemmel várja a sajtó és országháza. Mig azonban ez bekövetkeznék, egyik pesti lap kistolól nyilvánosságra hozott a kor-

mány által előterjesztendő fontos okmányokból, melyek a nemzeti bankkal folytatott sysiphusi munkához hasonlító tárgyalások alatt keltek.

Ez adatok roppant porfelleget vertek fel a sajtóban s több eddig ismeretlen, mondhatnók kormánytitkot hoztak napfényre.

Az adatok 67-től kezdve 1869-ig terjednek s legfontosabb részüket a bécsi és vöslai szerződések képezik.

A bécsi kimondja, hogy „a m. kir. pénzügyminister a nemzeti bank fenálló viszonyait addig, mig azok iránt az országgyűlési bizottsági munkát értelmében a szerződésszerűleg megállítandó határozatok nem szabályoztatnak sem közigazgatási, sem törvényhozási uton megháborítani nem fogja. Addig is azonban a birodalmi pénzügyminister a netaláni, nevezetesen a bankjegy kibocsátást érintő kérdésekben a m. kir. pénzügyministert meg fogja halgatni.“

A vöslai pedig a következő fontos pasust tartalmazza: „Mindaddig, mig a birodalom mindkét felerésze egyértelmű megállapodás utján az osztrák birodalomban és bankjegygyében új törvényes határozatokat nem hozand, kötelezi magát a m. kir. ministerium, hogy Magyarországon jegybankot állítani nem enged és az osztrák nemzeti bank bankjegyeinek kényszerforgalmát úgy mint eddig folytatja.“

A volt pénzügyminister gr. Lónyai e szerződésben elvitáztatlanul hibát követett el, hibát a nemzeti bank kész elismerésében s azon lekötöztetésben, hogy az egyértelmű megállapodás bekövetkeztéig Magyarországon jegybankot nem állít, s mindezt tetőzte azzal, hogy e szerződésről sem ministertársait, sem az országgyűlést, sőt magát a bankot sem értesítette.

Miután a bank biztosítást kapott, hogy Magyarországon az egyértelmű megállapodásig, más bank nem állítható fel, meglette a biztos támpontot, honnan hazánk ellen megalázó politikáját kifejtse. Hazánk érdekében a volt pénzügyministernek a leghatalmasabb fegyvereket kezei közt kellett volna tartania, hogy szükség esetén — mint a hogy az be is következett — a bankot engedékenységre kötelezze.

Hogy ez másként történt, érezzük, hogy kárunk volt benne, hogy azonban ellenkező esetben a kár nem történik-e meg, nehéz megmondanunk. Magyarország hitelügye a nemzeti bank körmei közt van, s el kell ismernünk, hogy a baj oka nem annyira e szerződések, mint a nemzeti bank megcsöknyösödött ellen-szerve volt honunk iránt. Ez ellenszerv nem

dón az ő közvetlen közelében dühöngött annak zaja; épen úgy nem törődött azzal, hogy Nagy Frigyesnek Olmütz ostromával fel kelle hagynia, mint császárnője Mária Terézia szorult helyzete sem volt képes a különben oly hü alattvalót érzéketlenségéből felriasztani. Hoditz gróf az idegen tisztet tehát nem mint ellenséget tekinté. Személyesen elébe lovagolt, s a neki sajátos udvariasság és szeretetreméltósággal fogadá a királyt. Frigyesre e fogadtatás igen kellemesen hatott, házigazdája barátságos és udvarias modorát ő is hasonlóval viszonzá, s midőn majd a kertbe sétálni mentek, igen vig és fesztenen tárgyalás fejlődött ki közöttük. A király bámulattal hallgató a grófnak ép oly különös, mint vig beszédmodorát, mig ennek vendége kitűnő szellemi tehetsége, élezei, s minden barátságos modora mellett is ácsilámló nagyurias magaviselete tűnt fel. Ösztönszerűleg jött tehát azon gondolatra a gróf, hogy a porosz király maga az, ki őt felkeresé, s e véleményében még inkább megerősödött, midőn vendége arcvonásait figyelmesebben megvizsgálta, s a nagy hasonlóságra a hős királynak Hoditz által is ismert arczépeivel előtte igen feltűnt. E gyanítás aztán bizonyossággá változott, midőn az idegen tiszt feltűnő érdekeltiséggel tudakozódott a grófnak nem rég elhalt neje felől, ki a kertben vala eltemetve, s kinek sírkövet látni ohajtá a király. A gróf legnagyobb készséggel vezeté őt oda, mindig csak arra irányozta figyelmét, hogy a kert meglepőbb részletei vendége figyelmét ki ne kerüljék. Frigyes el volt ragadtatva a látottak által, s a legjobb kedélyben tért házigazdájával a kastélyba vissza. Mielőtt azonban odaértek volna, még egy kínos és kellemetlen meglepetésen

ismerte a legvilágosabb kikötéseket s a mint semmibe vette a bankdotatió és filialék iránt kikötött pontokat ép úgy ignorálta volna a vöslaiul szigorubb szerződéseket is, mert a pénz hatalma az övé.

Ez okból mi nem osztozunk sem a „Pesti Napló“ sem az „Ellenőr“ nézeteiben, melyek a nemzeti bank magaviseletéért a felelősséget kizárólag gr. Lónyay volt pénzügyminiszterre kívánják hárítani. De nem osztozunk másfelől a „Reform“ magasztalásaiban sem, melyek a volt pénzügyminiszter minden ballépésének nyomát a dicséret fővénnyel betakargatni törekcsenek. A hiba meg volt s csak a bank nagyobb hibája eszközölte, hogy a kisebb alatta elenyészett.

A vöslai szerződés különben a jövő megállapodásokra nézve hatást nem gyakorolhat, mert erejét veszítette, mivel a bank a benne levő feltételeket nem teljesítette s csak egyik miniszter kötötte, melyhez nem hogy az országgyűlés, de a miniszter tanács sem járult. Az egész tehát csak történelmi jelleggel bír. A jelenlegi miniszterium azonban legyen tappintatosabb, megelőzőjénél. Magyarországot megilleti és senkitől sem korlátolt joga van megkövetelni, megteremteni a független bankot a kormány bizton reméljük e jogon nem enged csorbát ültetni.

— Országgyűlés. B.-Pest, mart. 10. Ezuttal

először történt, hogy a dohányjövődék czimén előirányzott költségeknél hosszabb vita nem fejlődött ki. Móríz Pál beszélt ugyan, de sem új tervvel nem állott elő, sem hosszasan nem fejtegette eszméit, csupán az iránt kért a minisztertől felvilágosítást, minő állást foglal el a jövőre nézve e kérdéssel szemben, s különösen szándékozik-e a szabad külkereskedést lehetőleg előmozdítani? Kerkapoly feleletében határozottan kijelentette, hogy a dohányjövődékből befolyó összeget az államkincstár nem nélkülözheti; a kísérleteket pedig az ország jelen helyzete abszolút tiltja. A miniszter egyuttal kijelenté azon meggyőződését is, hogy a dohányjövődék czimén befolyó összeget semmiféle más uton pótolni nem lehet.

A vita nem öltött nagyobb mérvet, minek oka talán részben abban is keresendő, hogy a mondanókat a dohányjövődékről szóló törvényjavaslat tárgyalására tartja fenn mindenki, ki különben szándékozott volna ezen ügyhöz szólni.

Paczolay a só ára tárgyában szólalt fel, felvilágosítást kérvén a minisztertől az iránt, miért árultatik a só drágábban Selmeczen, mint Körmenben. Horn, s utána a pénzügyminiszter apróra megmagyarázták Paczolaynak a dolgot, mit azonban az nem akart megérteni.

Az államjóságoknak Máriássy Béla tett néhány megjegyzést a bérlet időtartamára, a rendezés lassu

kelle keresztülesnie, melyre nem vala elkészülve. Midőn t. i. egyik víz-csatorna feletti hidon átmennének, a vizen vakító tűz-betűkből egyszerre e szavak tündek fel: „Vive Frédéric-le-Grand!“ Ki lehetett volna kellemetlenebbül meglepetve, mint a király? Minő aggodalmakat kellett kiállnia? Mily veszély fenyegethette volna őt, ha a gróf mint burgó hazafi Mária Terézia hü alattvalója akart volna fellépni ellenében? Nem csoda tehát, ha Frigyes jó kedélye hirtelen eltűnt, s hallgatagan és tűnődve követé a gróft a kastélyba, s kijelenté, hogy rögtön tovább utazik. Hoditz rögtön felismeré vendége rossz hangulatának okát, s mindent felhasznál, csakhogy megnyugtathassa a királyt, mindazonáltal tetté, mint-ha nem ismerte volna fel Frigyes, s csak mint porosz tisztet akará királyja dicsőítésével megtisztelni. Így szólott tehát: „Látom önnek nyugtalanságát és aggodalmát, tiszt ur, s annak titkát és forrását becsülöm; mindazonáltal meg kell vallanom, hogy e nyugtalanság és aggodalom reám nézve nemcsak nagyon kínos hatású, egyszersmind fájdalmasan sértő is. En ugyan a császárnénak született alattvalója vagyok, azonban mint független nemes, szabadon és semmi hatalomtól nem tartva élek jószággaimon, a politikával nem törődöm, s ezért nem is kérdem vendégeimtől sem politikai véleményeiket, sem hazájukat. Minden becsület és lovasias embert hazámfiának tekintek, úgy a porost, ki hazáját védi, mint az osztrákot, ki a porosz ellen barcol. Császárnóm és aporosz király közt harc van ugyan most, de én nem kérdem, hogy melyiknek van igaza. Ezen egész gnyél csak két dolog az, mit tekintetbe veszek: t. hogy második Frigyes olyan uralkodó, kit min-

menetére s azon okokat kutatta, melyeket az állam javak csekély jövedelmességét előidézik.

Vidliczkay a második román határfőzred felosztaltott községei iránt kért felvilágosítást a pénzügyminisztertől.

Kerkapoly tüzetesen felfejté a ház előtt e benyolodott ügy minden részletét. A dolog kényes volta, melyet az absolut korszak alatt közigazgatási végzések által akartak megoldani, s mely a magyar miniszterium idejében kiküldött bizottságok által is megvizsgáltatott, arra indítá a kormányt, hogy saját hatáskörében egyezséget hozzon létre. A pénzügyminiszter előzetesen kijelenté, hogy kész az erre vonatkozó összes okmányokat a ház elé terjesztetni. Ghyecz ez iránt határozati javaslatot is nyújtott be, melyet azonban (jegyzőkönyvbe határozatván felvé, tetni a miniszter nyilatkozata) később visszavont.

— A só árák leszállítása és egyenlősítése az egész monarchiában czélja a „L. C.“ szerint ama tárgyalásoknak, melyek jelenleg Budán a magyar pénzügyminiszterium és az osztrák pénzügyminiszteriumnak egy bizottsága között folynak.

— A keleti vasut utolsó közgyűlése egy bizottmányt küldött ki a pálya ügyeinek megvizsgálására és javaslatok tételére. Ezen bizottság még mult év december hó 28-án beayjtá jelentését az igazgatótanácshoz és a közgyűlés összehívását sürgette. Az igazgatótanács e jelentésre sem nem felelt, sem azt közé nem tette, a közgyűlést idáig egybe nem hivta, hanem a kormánnyal alkudozott. Mint a „R.“ értesül, a jelentéstevő bizottmány e miatt neheztel és munkálatait saját felelősségére közvétetni szándékszik.

Ez ügyben a kormány — hir szerint — még e héten törvényjavaslatot terjeszt a ház elé. A „R.“ a megoldás módozatait illetőleg ezeket hallotta: A kincstár megveszi a keleti vasutat, kiépit egyfelől az oláh határig, másfelől Nagyváradtól Debrecezen keresztül Füzes-Abonyig az északi államvaspályához csatlakozásra. A prioritások a vaspályán meghagyatnak; a részvényeket a kincstár megváltja vagy a befizetett tőke értékén, vagy az árfolyam szerint, akár készpénzben, de valószínűleg új kölcsönpapirokban. A vasutvétel fejében és a további építkezésekre szükséges összeg ötven millióra téteiek az állam tehát ezen összeg felhajtására egy új sorsjegykölcsönt szándékszik kibocsátani (Prämienlose) száz forintos sorsjegyekben s reméli, hogy ezeknek magas árfolyamuk lesz.

— Kerkapoly K. pénzügyminister a naszodi havasok ügyében a képviselőház mart. 10-iki ülésében a következő felvilágosítást adta:

Naszódvidéke az erdélyi határvívidék egyik kerületét képezte. de 1851-ben ő felsége elhatározása

den idők legkitűnőbb emberei közé számíthatunk s hogy az emberiség csak büszke lehet reá; Mária Terézia ritka nő, és kitűnő uralkodó; és tehát mindkettőnek alattvalóit és szolgáit, ha engem felkeresnek, a legnagyobb örömmel és tiszteléttel fogadom. Ha ön azonban, tiszt ur nem véli magát biztonságban nálam, s talán árulástól fél, úgy kész vagyok ön számára az utazási készüléket azonnal megtétni, s önnek kellő vezetőket és segédesszközöket adni. Ha azonban ön igazságos akar irányomban lenni, úgy el kell legálább ismernie, hogy nálam egy lovasias ember házában van, ki később feláldozni életét, hogysem egy vendégének csak hajszálát is meggörbülteni engedné.

A grófnak ezen, nemesen és őszinteséggel mondott szavai igen kedvező benyomást tettek a királyra, s elűzék minden aggodalmát. Barátságos mosolylyal kezét nyujta a grófnak, s biztosítá hogy cseppet sem aggópik, Roswalde igen tetszik neki, s a barátságos egyetértésért igen le van kötelezve. Mindazonáltal nem tetszett neki a gróf semleges politikai álláspontja, s a hétéves háboru iránt érdeklensége, és a Frigyes és Mária Terézia között egyenlően megosztott tisztelete; szivesebben vetté volna, ha a gróf valamelyik pártján állott volna, s lett légyen az akár a Mária Teréziáé is. Ezért nem is fogadá el vendégszerető házigazdája meghívását, hogy továbbra is Roswalde-n maradjon, hanem nem sokára eltávozott.

(Folyt. köv.)

„KELET“ TÁRCZÁJA.

Nagy Frigyes és gróf Hoditz.

Girschner V. után.

(Folytatás.)

Nagy Frigyes hallott a Roswalde-i csodás dolgokról, s mivel most nem vala messze oda, elhatározá személyesen meggyőződni mindenről, s egyszersmind a sajátos jellemű gróft megismerni, rokon-szerenvel viseltetvén a sajátos jellemek iránt. Frigyesnek jellemző vonása lévén a bátorság és merészség, mint ezt egy más alkalommal Lissa-nál magmutatta, ez alkalommal is nem véré tekintetbe, hogy Hoditz gróf osztrák alattvaló, hanem egyedül és gyalog elindult Roswald-ra, mialatt katona kíséretét egy közeli faluban hagyá. A grófnál, mint Olmütz ostromáról hazatérő, menekült porosz tiszt jelenté be magát, s néhány órára vendégszeretetét kérte. Roswalde-n minden idegen szivesen volt látva, s a gróf örült, ha egy idegent magánál megvendéghelhetett, s csodámtíveit megmutogathatta. Még az sem tón különbséget, hogy az idegen porosz tiszt volt. Mit bajlódott ő az egyenetlenkedés és nyugtalansággal, mely künn a világban pusztított? Roswalde volt az ő világa, eldoradoja, a külső világ nem érdeklé őt: szabad és függetlennek érzé magát tőle, s minden alárendeltségtől. A háboru nem volt képes az ő kedélyes ünnepélyeit zavarni, nem még akkor is, mi-

megszüntette azon rendelkezéssel, hogy az illető községek további rendelkezésig a fekvőségek birtokában hagyassanak. Tíz éven át e tárgyban nem történt semmi; 1861-ben két bizottság küldetett ki, hogy megvizsgálja, ha e birtokokból nem illet-e valami az állami kincstárt. Mivel azonban a birtokok közt revindicált havasok is voltak, melyek 1791-től függően álltak, még egy másik bizottság is küldetett ki a kérdés tisztázására. Ez utóbbi a Kemény-családnak 25.000 holdat ítélte visszaadandónak; a másik két bizottság is kiszemelte a kincstárt illető részt 1865-ben.

Míndez a kiküldő hatalom utasítása szerint. De Naszód vidéke kérelmezett a felségénél, hogy a birtokok egészen tulajdonukban hagyassanak. Így jutott a kérdés a miniszteriumhoz, mely a kényes ügyben vegyes miniszteri bizottságot küldött ki, hogy a dolgot békés uton egyenlítse ki, s be is végezték a tárgyalásokat 1872. végén. De a csomót aligha meg lehetett volna oldani, ha az urbéri maradványok megszüntetéséről törvény nem hozatik, mely kimondta, hogy az erdei szolgalmak elkülönítésénél, mik legyenek az irányadó tekintetek. Ezen törvény a dolognak hamar végett vetett s annyiban bebizonyult, hogy a naszódvidéki azon terület s illetőleg azon birtok, mely faizásra jogosított volt azon erdőségben, egész terjedelménél fogva a törvény értelmében annyi telket képviselt, a mi ha 15 holdal elégítetik ki, kimeríti az egész telepet.

A dolgok ily állásánál arról volt szó, hogy a hozott végzés alapján, melynek alapjai iránt nagy kételyek voltak s melynek executioja az alkotmányosság szempontjából nagy kérdés volt, ezen területet tetteg a kormány birtokba vegye-e azért, hogy megindítván a birtokrendezés, több mint 68.800 hold rendezési költségeit vegye magára azon kilátással, hogy marad 128 hold. Szólv ezt megengedhetlen dolognak tekintette de úgy tekintették ezt az igazságügy és a belügyminiszter képviselői is.

Ha a ház közelebről kívánja tanulmányozni ezen ügyet, az ide vonatkozó okmányokat rendelkezésre bocsátja, hogy egy kiküldendő bizottság által zerezhessen meggyőződést és mondjon ítéletet.

A földadó szabályozásáról

szóló törvényjavaslat.

(Folytatás.)

IV. Fejezet. Végrehajtási eljárás.

53. §. A kerületi földadó bizottság a kerületben fekvő járási jövedelmi fokozatainak helyességét megvizsgálja s azokat egymáshoz helyes irányba hozza.

E célból választott tagjaiból megalakulása után azonnal egy küldöttséget nevez, mely a kerületi s erdőbecslési felügyelőkkel együtt a kerületet járásokként beutazza s a szükséges adatokat összeegyűjti.

E küldöttségek tagjai a járási bizottságok tanácskozásaiiban részt vehetnek, de szavazatuk nincs.

54. §. A kerületi bizottság, a küldöttség javaslatának tekintetbe vételével, a járási fokozatokat megállapítja s a szomszédos kerületi bizottságoknak, valamint a kerületben levő járási bizottságoknak oly felhívással küldi meg, hogy netalán észrevételeiket legfeljebb 8 hét alatt közöljék.

A járási bíróságok a megállapított fokozatokat s a mintatérképeket a községeknek oly felhívással küldik meg, hogy a felállított minőségi osztályok száma, valamint a fokozattételek helyessége iránt netalán kifogásaikat négy hét alatt a járási bizottságnak adják be.

A kerületi bizottság a beérkezett észrevételeket újabb tárgyalás alá veszi, és a megállapított s kellőleg indokolt fokozatokat az összes iratokkal a pénzügyminiszterhez felterjeszti.

55. §. A pénzügyminiszter a felérkezett tiszta jövedelmi fokozatokat megvizsgálhatja, s rájuk vonatkozó javaslatával együtt az országos földadó bizottság elé terjeszti.

Az országos földadó-bizottság a tiszta jövedelmi fokozatokat megállapítására már előzőleg adatokat gyűjt.

E célból megalakulása után választott tagjaiból azonnal küldöttséget nevez, mely a központi felügyelőkkel együtt a becslési munkálatok tartama alatt az ország különböző vidékeit beutazza, s a szükséges adatokat összeegyűjti.

E küldöttség tagjai a járási és kerületi bizottságok tanácskozásaiiban részt vehetnek, de szavazatuk nincs.

A küldöttség az összes tiszta jövedelmi fokozatokat megállapítására nézve javaslatot terjeszt az országos földadó-bizottság elé, mely e javaslat és a pénzügyminiszter véleményének tekintetbe vételével a tiszta jövedelmi fokozatokat az állam egész területére nézve járásokként megállapítja.

56. §. Ha az országos földadó-bizottság a kerületi földadó bizottság által javaslatba hozott járási tiszta jövedelmi fokozatokat tetemesen megváltoztatja, megküldi azokat az illető járási bizottságokhoz, hogy a változásra vonatkozó véleményeiket és netáni kifogásaikat négy hét alatt a kerületi bizottságnak írásban adják be.

A kerületi bizottság a járási bizottságok kifogásait tárgyalás alá veszi, s észrevételeivel együtt az országos bizottsághoz felterjeszti.

Az országos bizottság kellő tekintettel a kifogásokra és észrevételekre, a tiszta jövedelmi fokozatokat végleg megállapítja.

A pénzügyminiszter minden járási bizottságnak a reá vonatkozó tiszta jövedelmi fokozatokat és becslési munkálatokat megküldi, s a földrésztételek osztályba sorozását elrendeli.

(Polyt. köv.)

Csengery Antal

beszéde a képviselőház február 25-diki ülésén.

(Vége.)

Tudom azt is, hogy ha vannak is egyes tanfőriak, kik az internatus mellett szót emelnek, más részről ezzel szemben utalok az összes német-országi tanárok bécsi gyűlésére, a mely egy pár évvel ezelőtt tartott, a hol 5000 tanító, kik közt egy rész internatusban növekedett, egyhangulag szólalt fel az internatus ellen. Tudom azt, hogy kitűnő szakfőriak, mint Renan, Michel, Breal, a College de France egyik kitűnő tagja; Victor de Laprade, Foustáries és Laurensie és más kitűnő szakfőriak Franciaországban újabb időben egy egész irodalmat teremtettek, melynek feladata, mind az internatus kérdését ostromolni, mert erre viszik vissza Franciaország szellemi és nagyrészben testi súlyosodását.

Ezek közül az egyik Viktor de Laprade egész munkát irt Franciaország közoktatási rendszeréről, melynek nagy részét épen ezen kérdésnek szentelte és a melyben egész emphassal kiált fel, hogy:

„Ó szabad gondolkodók, tudjátok-e mi az internatus? tudjátok-e hogy az zárda? tudjátok-e anyák, hogy mi az? tudjátok-e, hogy az kaszárnya, és hozzátok nem is szölok szegény gyermekek, kik nagyon jól tudjátok, hogy az börtön.” Kétségtelen t. ház, hogy az internatus ezen két elemből áll: a zárda és kaszárnya-elemből, és a mennyiben egy bizonyos merev fegyelem pótolja bennök a paedagógiát — mert hiszen t. képviselő ur! igen ritkák a Pestalozziek és Tellenbergeket, — annyiban azt lehetne mondani, hogy valóságos börtönök.

Ezen fegyelem nincs tekintettel a korra és jellemkülönbségre, annak végrehajtói inkább érdeklő az internatus anyagi ügyei, gazdasági ügyei, melyekért őket a minister felelősségre vonja, és kevésbé érdeklődnek a morális ügyek iránt, melyekért őket a szülők felelősségre nem vonhatják. (Tetszés) E fegyelem büntetéseket alkalmaz, mint mondám, kor- és nemkülönbség nélkül és paedagogiai megfigyelése nélkül az egyéni jellemeknek és ezzel sokszor inkább ront, mint javít. A legkisebb fegyelemtelenséget azzal büntetik meg, hogy eltiltják a szabadon való sétálást, a mit elvonni egy fejlődő ifjútól, valóságos bűn. (Helyeslés.) és az egészség elleni merénylet. Ezen fegyelem a hanyagot azzal bünteti, hogy még több terhet ró rá, hogy büntetésül szab elébe pensusokat, melyeket neki azalatt, míg társai sétálnak, meg kell tanulni, holott pedig talán épen lelki és testi gyengesége volt oka hanyagságának, mert hiszen méltóztatnak tudni, hogy gyakran ezen tényezők is befolyanak egy gyermeknél arra, hogy feladatának nem képes megfelelni: sokszor nem csak azért nem felel meg, mert nem akar, hanem azért, mert nem képes, mert testi és szellemi ereje gyenge. Az ilyes fegyelmi rendszer azután még inkább gyengíti a testet. (Helyeslés.) És egyáltalában áll az, a mit egy kitűnő író — ki egyszersmind orvos is — s ki szintén az internatusokat ostromolja, mondotta t. i. „csak restségem és egy kis fegyelemtelenség mentett meg az internatusban a teljes testi romlástól, ha jó tanuló lettem volna, soha sem lett volna belőlem ember.

Ugy látom, hogy az idő már nagyon előre haladt s így bár még több észrevételt akartam tenni, bevégezem beszédemet: (főkiáltások a ház minden oldalról: kérjük folytassa holnap!) Nem tartom czélyszerűnek beszédemet holnapra átvinni (főkiáltások, kérjük a folytatást holnapra!) Befejezem tehát t. ház előadásomat azzal, hogy én azoknak nagy részét, a mik itt felhozattak a népoktatási törvény revisiója mellett alaplatásoknak tartom olyanoknak, a melyek nem a közoktatási törvény keretében orvosolhatók, a mennyiben orvosolhatók; részben pedig olyanoknak tartom azokat, a melyeknek megváltoztatására egyáltalában, ha csak azon nagy elveket nem értjük alatta, melyekre nézve határozottan rósszalólag nyilatkoztam, nem érdemli meg a revisió nevét. Pártolom a pézügyi bizottság javaslatát. (Hosszasan tartó és élénk helyeslés a ház minden oldaláról.)

Felhívás Erdély földbirtokosaihoz.

Nagyon sajnálom, hogy a nyilvánosság terén vagyok kénytelen azon t. urakhoz szólani, kik a bécsi világkiállításra különféle termékeket és czikkeket küldeni ígértek! Az erdélyi gazd. egylet gyűjteményes kiállítására még eddig nagyon kevés tárgy érkezett meg, dacára annak, hogy a beküldési határidő már f. hó 25-én letelik. A nyert ígéretek nyomán a bécsi világkiállítási palota csarnokában megfelelő helyet kértünk — valjon nem fognak e pirulni Erdély földbirtokosai, ha e hely üresen marad — üresen az ő hanyagságuk és közönyük miatt! Még van idő segíteni e szegényletes állapotot —

küldjenek búzát, rozst, gyapjút sat. egyáltalában bármely gazdasági terméket. Nem kell sok az egyes czikkekből, csak néhány kupa, font vagy köteg — de kell az országnak minden egyes vidékéről, hogy a külföld megítélhesse, mit és mely minőségben képes Erdély termelni.

Most nyílik reánk nézve a legkedvezőbb alkalom, megmutatni a nagy mivel világnak, hogy mi is existálunk, mi is munkálkodva fáradsunk és a kor intő szavát — ha későbbre is mint mások — mi is megértettük! Inne száz testvéreink meglették kötelességüket, mint szorgalmas, gondolkodó néphez illik — és magyar népünk, mely szintén culturnemzetnek vallja magát, képes volna visszamaradni a békés munka e nemzetközi versenyé? Ne, felejtjük uraim: nem hangzatos szavak, hanem erőyes tettek nyomán ítél a világ, mert egy népet sem emelt nagygyá a vétkecs banyagság és hideg közöny.

Azért sietve hozzuk helyre a mulasztást, tartunk gyors szemlést czikkeink felett — meg vagyok győződve, mindenki fog találni oly terméket vagy tárgyat, mely vidékének termelését, viszonyait híven bemutatja, feltűnő. A küldemények erdélyi világkiállítási felügyelő Gamauf Vilmos urhoz Kolozsvárra czimezendők.

Paget János.

BELFÖLD.

Iskolaszenteles.

Zilah, mart. 9.

Azt hiszem, nemcsak közvetlen a tanügygyel foglalkozók, hanem a tanügy iránt érdeklődők is, méltó meglepetéssel olvashatják e nagy horderejű ki-fejezést, mert ha az „iskola szenteles“-sel az általános ismert „templom-szenteles“-sel egy nívaurra emelkedhetik s így az iskolát mindenki temlom gyanánt, mint az életben legdrágább kincsét fogja szemlélni, akkor boldog önérzettel kiálthatunk fel: eljött a világosság országa!

Hála istennek, községünk legjobbjai is a világosság zászlója alatt küzdenek s a nemes buzgalom jutalma, egy szép iskola lett, melyben a buzgó fáradozók emléke van megörökítve. S' ez a „tyukol-nagy“ utcai iskola, melynek megnyitási ünnepélyét akarom a t. szerkesztő ur engedelmével, a népnevelés ügyét hön pártoló lapjában nyilvánossá tenni. Vélvén, hátha ezen kicsiny szikra is, tán érvényesítheti gyújtóképességét.

A megnyitási ünnepély e hó 2-án, igen nagy számú közönség jelenlétében folyt le. Megjelentek a városi tanács tagjai, az iskolaszéki tagok és a tanügy közvetlen harczosai nagy számmal, egy, hogy a nyolcvan gyermek részére készített tanterem, alig egyharmadát fogadhatá be az ünnepélyre. Megjelent nők és férfiak sokaságának.

Az ünnepély szívat megható énekkel kezdődött. A helybeli m. kir. állami tanítóképezde gyakorló tanítója, Czöndör Sándor, énekeltetett a gyakorló iskola növendékeivel alkalomszerű harmonicus dalokat.

Az ének után Varga Endre, polgármester ur egy rövid beszédet tartott, melyben kiemeli, hogy egy nemzet fenmaradása nem anyagi, hanem szellemi haladásától függ: aztán ünnepélyesen nyilvánítja, hogy e percztől fogva az isk. széki gondozása alatt áll ez új iskola.

A felszerelt iskolát Dózsa Elek isk. széki elnök ur vette át s szintén beszédet tartott. Pathetikus hanggal teljes beszédén végig vonul a polgári és hazafiai érzet lelkesültsége s igen találóan végezte beszédét, midőn kifejezte, hogy Zilah városa sok szép intézkedést tudna tenni a népnevelés ügye körül, ha ugymond: „nem vádolhatnók magunkat a hanyagság bűnével.“

Következett erre, a tanügy felkent bajnoka, ngs. Kerekes József, tanfelügyelő ur beszéde, melyre méltán elmondhatjuk: „finis coronavit opus.“

Kitűnő szakértelemmel indokolta fő ur, hogy ez a föld, a melyen lakunk, csak addig és akkor lesz magyar állam, a meddig magyarul beszélünk és magyar iskoláink lesznek.

A legelső ügy hazánkban a közoktatás ügye, mert a nevelés erkölcsi és politikai fontossága nélkül korunk jelszava: szabadság, egyenlőség, testvériség, csak üres, semmit nem érő szavak maradnak. A jogegyenlőséget kimondották, de ahoz mindek felett értelem kell, mert a democratia csak azon talajban virulhat, mely gazdag ismeretekben. Aztán fejtegette a tudatlan emberek állapotát.

A rest többet fát, de a tudatlan kétannyt dolgozik, mégis későre ér el, mert a munka mellé értelem kell, ezt pedig az iskola adja. Ugy képzeli a tudatlan népet, mint egy hajó-vadászatra ki-rendelt tömeget; mely részt vesz minden fáradságban, de aztán az elejtett vadak izletes húsát mások élvezik.

Kiemeli továbbá, hogy Zilah városa egyfelől a nemzetnek tett ez intézet létrehozása által nagy szolgálatot, de másfelől egy szép emléket emelt ezzel magának, mely buzdítani fogja az utódokat több ily nemes tetre.

Felhívja az isk. széket, hogy legyen gondos kertésze ezen veteményes kertnek s végül ez iskola tanítójához szól, melegen lelkére kóti az apostoli missió betöltését s kéri, hogy ne csak annyit mondjon, mint a legelső tanító, Jézus: „Bocsás-

satok hozzám a kisdedekeket,“ hanem eszközölje is megnyerő modorával.

És most, miután a „tyukol-nagy“ utcai iskola megnyitási ünnepélyét leirtam, azon forró óhajjal teszem le tollamat vajha nemskóra a „kraszna-utcai“ iskola megnyitási ünnepélyét kellene leírnem!

Szász Lajos.

Külföldi szemle.

Kolozsvár, márt. 12.

Az osztrák képviselőházban nagyfontosságu actus — a választási reform-javaslat megszavazása — ment végbe. A lengyelek — a képviselőházból kiléptek. A nyilatkozat, melyet a lengyel delegáció nevében Grocholszki tett, így hangzik:

A közvetlen reichsrath-választásoknak a landtagok belegegyezése nélkül való behozatala egyenlő volna a landtagok részére a trntományi ügyrendben megállapított jogok megsértésével s mivel a tarományi ügyrendek az 1861-ik év febr. 26-iki legfelsőbb patens szerint az alkotmánynak érinthetlen részit képezik, szeliden szólva a direct választások behozatala — alkotmányesértés volna. A képviselőház a direct reichsrath választások fölött nem határozhat a nélkül, hogy illetékeseknek határait át ne lépne. A napirenden levő kormányjavaslat teszi szükségessé tehát, hogy ugy a saját, mint galicziai elvtársaim nevében kijelentsem, hogy mi nem tartjuk följogosítottaknak magunkat a szóban levő javaslat fölötti tárgyalásban részt venni. Mi semmi módon sem nyújthatunk ségédkezet oly törvény meghozatalára, mely törvény országgyűlésünket egy sarkalatos alkotmányjogától fosztja meg. Mi azonban közvetve sem fogunk e javaslat elfogadására hatni. (A lengyel képviselők elhagyják a termet.

Az eredmény: a képviselőház a választási reform javaslatot 120 szavazattal elfogadta.

Az amerikai egyesült államok elnökének, Grantnak újabb izenetéről említést tettünk volt. A „Times“ most terjedelmesebben ismerteti az inauralis izenetet, melyet a nevezett angol lap után mi is a következőkben ismertettünk:

A gadviseles már másodszor helyezett engem e nagy nemzet élére. Eddigi törekvésem az volt, hogy fenntartsam a törvényeket s mindent megtegyek a nép jólétének előmozdítására. Így fogok tenni a jövőben is, mely tekintetben négy évi tapasztalat fog támogatni. Midőn első ízben fogadtam el hivatalomat, az országot a nagy polgárháboru hatásai alól való fölemelkedési stádiumában találtuk. Nem tartottam veszélyes dolognak, új kérdéseket fölvetni, hanem arra szorikoztam az utóbb lefolyt évek alatt, hogy az egyetértést és hitelt helyreállítsam, ugy szintén a kereskedelmet és művészeteket s a béke és haladás minden törekvéseit előmozditsam.

Szilárd meggyőződésom az, hogy a civilizált világ a republicanismus felé hajlik. A köztársaságunk kormányja és a követei által képviselt nép arra vannak hivatva, hogy vezéricsillagul szolgáljanak a többi országoknak. Köztársaságunk hadsereget és hajóhadat tart fön, mely bármely európai hatalom haderejénél kisebb számra nézve. Semmiféle határ-nagyobbitás e continensra sem vezethetne a haderő nagyobbitására, sőt inkább annak alábbszállítására vezetne.

Az utolsó polgárháboru hatásai abban állottak, hogy felszabadították a rabzsólgát és polgárrá tették, de még aincs azon jogok birtokában, melyek a polgári léttel együtt járnak. E jogtalanságot jóvá kell tenni és én gondoskodni fogok arról, hogy a színes embernek tisztességes pálya nyitassék az iskolába járás megkönnyíttessék és így biztos legyen arról, hogy magaviseletéhez mért bánásmódban fog részesülni.

Törekvéseim oda lesznek irányozva, hogy helyreállítsam a szívélyes egyetértést közös hazánk különböző részei között s hogy a papirpénztérket az arany valuta magasságára emeljem. Törekedni fogok továbbá olcsó utak létesítésére, ugy szomszédaink, mint a távolabbi nemzetek közötti barátságos viszonyok fenntartására nem különben kereskedelmünk hajóforgalmunknak a világtengeren és gyáripárunknak élnéktetésére, végül a munka emelésére és az óskákó civilizálására a nevelés szelidítő befolyása által.

Vagy ez utóbbi, — vagy kiírt háboru! A mi tulsúlyunk erőben és azon előnyökben, melyeket nekünk a civilisatio nyújt, engedékenyekké kell, hogy tegyenek minket az indiánok irányában: a már rajtok elkövetett igazságtalanság egy sulyt vet a mérlegbe az ő javokra és a megfontolandó kérdés csak az, hogy valjon nem lehet e az indiánt alkalmas nevelés és bánásmód által az emberi társadalom hasznos tagjává tenni?

Kormányzásom első évében egy indítvány tétetett San-Domingónak, mintj territoriumnak az Egyesült-Államok kebelébe való felvétele iránt. Ezen indítvány nem tölem, hanem San-Domingó népétől került ki. Én most is, mint akkor, azt hiszem, hogy ugy ez ország, mint San Domingo lakosságának érdekében legjobb volna, ha ez indítvány kedvezőleg fogadtatnék. Akkor elvettetett ugyan s én nem terjesztem be újra. Jövőre és a mig én hivatalban leszek, minden országfoglalási eszmét az amerikai népnek kell támogatni, mielőtt én e mellett szót emelnék.

Mintán a forgalom, miveltés és gondolatok a távirda s gőz által eszközölt gyors közlése mindent megváltoztattak, és azt hiszem, hogy a nagy alkotó arra készíti elő a világot, hogy egy egyetlen nemzet legyen egyetlen nyelvvél. mi ha teljesül, szükségtelen lesz minden hadsereg és hajóhad. A congressusnak minden ajánlatát, mely e cél elérésére vezet, minden erőmből előmozdítani és támogatni fogom.

A polgári szolgálat reformjára vonatkozó törekvések folytatni és a már megállapított rendszabályok fenntartani fognak.

Az izenet további részében elismeri Grant azon nagy kitüntetését, mely őt az ujra elnökké megválasztás által érte, mi őt arra sarkalja, hogy erejéből kifolyólag a lehető legjobbat tegye habár nagyon óhajtja a perczet, melyben felelőssége alól föl fog mentetni. Kijelenti hogy ő a háboru ideje alatt nem törekedett semmi commandóra, vagy alkalmazásra s még is az utóbbi választási mozgalom alatt a leggyűlöletesebb rágalmak tárgya volt, minőkre a történelem nem nyújt több példát. Azonban ő, tekintve a nemzet szavazatát, melyet köszönettel fogad, biztoson megvetheti e rágalmakat.

Grant beiktatása nagy ünnepélyességgel ment végbe. 12,000 főnyi csapat és különböző polgári társulatok küldöttei vettek részt a két mérföld hosszú szura terjedő procession. Grant nagy lelkesedéssel fogadtatott. A diplomáciai testület tagjai is jelen voltak.

Midőn Grant az esküt volt leteendő, megkonduktak minden templom harangjai, melyek hangjaiba az üdvövelések vegyültek.

Az ünnepélyességet egy katonai szemle zárta be, melyben Sheridan és Sherman tábornokok is részt vettek.

I-ső közlemény.

A belvárosi gyermekkert alapítókéje fedezésére kibocsátott 300 db, 50 frtos részvényekből aláírtak.

Nagy Lajos 1 db, Derzi József 1 db, Ferencz József 1 db, Gyulai László 1 db, özv. Liska Jánosné 2 db, dr. Kolozsvári Sándor 1 db, Leitner Ferdinánd 1 db, Krémer Ferencz 1 db, Kaufman Jakab 1 db, Zilahi Kis Elek 2 db, dr. Hintz György 1 db, Szász Gyula 1 db, dr. Maizner János 1 db, Bokros Elek 3 db, Keresztesi Pál 1 db, Schilling Rudolf 2 db, Szabó Eduárd 2 db, Veisz Mór 1 db, Szentjános Ferencz 2 db, Bregárd János 1 db, Hutflesz Károly 4 db, Tauffer János 1 db, Csapó Sándor 1 db, Babos Endre 1 db, Grebe Henrik 2 db, Biasini Sándor 1 db, Nik Ferencz 2 db, Csiki Imre 2 db, Tamási testvérek 2 db, Dr. Csiki Victor 2 db, Frits Albert 2 db, Szentiványi Gyula 1 db, Szigethi József 1 db, Müller Dániel 1 db, Bauer János 1 db, Mikó Imre 1 db, Borszéki Pinye József 1 db, B. Jósika Lajosné 1 db, Molnár Sándor 1 db, Kiss Sándor 1 db, Szász Gerő 2 db, Szász Béla 1 db.

Kolozsvárt márcz. 12.

közlő: Szász Domokos

Törvénykezési csarnok.

A kolozsvári kir. törvényszéknél folyó hó 8-án Szentiványi Gyula t. bíró mint elnök vezetése alatt a következő végtaggyűlések tartottak:

1. Pakurár Juon ellen súlyos testi sértésért. Jelen voltak kir. alügyész Drágos Elek mint közzádló, Pakurár Juon vádlott, Kardos Gavrilla sértett. —

Mult 1872. év június 13-án nagy-czégi Kardos Gavrilla Szamosujvárra vásárra menvén, szegényebb sorsu falubelije Pakurár Juon felkérte, hogy vigye őt is szekérével. Kardos Gavrilla ezt meg is tette, s miután a vásárt elvégezték, jól felpálinkázva haza indultak. Utközben megegyeztek, hogy a mig egyik hajt, azalatt a másik aludhassék a szekeren, és viszont. Az egyezés ment is egy darabig. Egyszer azonban Kardos Gavrilla felébredvén, a pálinkás korsókat keresi, hogy égető szomját locsolja, azonban borzasztó megdöbbenéssel veszi észre, hogy azok hiányzanak. A gyanu Pakurár Juonra esett, a kit felébredtekor tulságos részegen talált, s a kiről feltette, hogy hihetőleg a pálinkát megvía, a korsókat az út mellett eldobta. Ebből aztán veszekedés, majd verekezés lett, a mi ugy végződött, hogy Pakurár Juon Kardos Gavrillát ennek saját szerkeréről ledobta a sánczba, s ott is még jól elvervén elhagyta, a szerkeret pedig haza vitte N.-Czégre s Kardos Gavrillának átadta, a nélkül, hogy férje hol-létéről legkevésbé is mondott volna.

Az eljáró orvos a sértést súlyosnak nyilvánítván, azért a kir. t.-szék még a mult évben vádlottat hat havi börtönrre ítélte. Ezen ítélet ellen azonban a vádlott fellebbezvén, a kir. tábla új végtaggyűlést rendelt, a melyen sértett két szakértő által vizsgáltassék meg. Ennek folytán meghivattak dr. Gyergyai Árpád s Gspan Károly, a kik a sértettet megvizsgálván, a sértést határozottan könnyű sértésnek nyilatkoztatták. Ennélfogva a kir. ügyész kérte, hogy vádlott csakis könnyű sértésért. ítéltessék el egy hónapi fogságra, a mely indítványt az ítéletben a kir. t.-szék is elfogadván, a vádlott az ítéleten megnyugodott.

2. Mokán Stefán s társai ellen emberölés büntényéért. Jelen volt kir. alügyész Drágos Elek mint

közzádló. — ügyvéd Silling Ottó mint védő. — Mokán Stefán, Román Juon. Pap Irimia mint vádlottak.

Az emberölés bünténye Kun Nyikulaj sérelmére követtetett el, a mult 1872. év június 17-én este M.-Ör községeben. A vádlottak a koresmába ösze-szeveszték Kun Nyikulajjal, s a midőn az haza indult, utánna futottak, s utólvérén Mokán Stefán s Román Juon a földre verték s addig el sem hagyták, a mig páráját ki nem adta. Az orvosok a bírói szemle folytán azt véleményezték, hogy a halál oka vérömlény s guttaütés, — a mely a fön ejtett négy: egyenkint s összesen feltétlen halálos ütés eredménye volt. Mokán Stefán s Román Juon beösmerek, hogy az elhaltat ütötték, de egyik sem akajja beösmerni, hogy a fejére ütöttek volna, őt a végtaggyűlés rendén is határozottan tagadták azt, s egyik a másikra fogta, hogy a fejét ütötte az elhaltnak. Pap Irimia azonban a ki csakis lábát bánt lamza Kun Nyikulajnak, Román Juonnak szemébe mondotta, hogy látta, midőn ez annak a fejét ütötte, s ha bár azt határozottan Mokán Stefánra nézve nem állítja, mindazonáltal reá vonatkozólag is ugy nyilatkozik, hogy ez oly állásban volt, miszerint az elhaltnak csakis a fejét üthette.

A kir. közzádló Drágos Elek, kérte ennél fogva miszerint Mokán Stefán s Román Juon az elkövetett emberölés büntényéért öt-öt évi súlyos börtönrre, Pap Irimia pedig két heti fogságra ítéltessék.

Silling Ottó védő ügyvéd vádlottakat felmentetni kéri, mivel a tény tárggyilag nincs igazolva, s mivel ha mind a négy ütés feltétlen halálos, az esetben Kun Nyikulaj már az első ütésre meghalt, s így a más három ütés csakis hullára tétetett. Ebből kifolyólag pedig csakis egy lehet a bűnös, a ki az első halálos ütést tette, — hogy pedig az ki volt nem lehet kitudni.

A kir. törvényszék a megtartott tanácskozás után, Mokán Stefánt s Román Juont emberölési büntényben, Pap Irimiat pedig a t. b. kihágásban elmarasztotta, — s Mokán Stefánt két-, Román Juont öt évi súlyos börtönrre, — Pap Irimiat pedig három havi fogságra ítélte el. Az ítélet ellen egy a vádlottak, mint védőjük fellebbeztek. A kir. ügyész fentartotta, hogy az ítélet kiadásakor nyilatkozzék.

1. A kolozsvári kir. törvényszéknél f. hó 5-én végtaggyűlésen Schevinsky Eduárd lopási ügy tárggyaltatott. Elnökölt Szentiványi Gyula t. bíró, a kir. ügyészség részéről jelen volt Drágos Elek.

Schevinsky Eduárd csehországi születésű szőcs legény 1871-ben Kolozsvárra jöve, itt Vincze István szolgálatába állott be. Miután azonban a gazdájától 20 frt előleget felvett egy szép nyári estén odább állott, magával vivén az üzletből egy néhány darab kikészített báránybort is. A szőcs azonban mit sem ért, mert a rendőrök f. év január havában Szegeden feltalálta, s visszarequirálás végett az ottani kapitányságot megkereste. Schevinsky Szegeden letette ugyan a gazdájától kívánt pénzt, de ezzel még mit sem ért, mert a büntető bíróság visszahozatta, hogy a báránybörökért vele is elszámoljon.

A kir. ügyész három havi börtönt kért, a kir. törvényszék azonban még ennél is kegyelmesebb volt, s tekintetbe véve, hogy az ügy csakis az okból képez büntényt, mert ipariüző által gazdája kárára követtetett el, s nem pedig a kár nagyságánál fogva, ez okból Schevinsky Eduárdot egy havi börtönrre ítélte el. Az ítéleten mindkét fél megnyugodott.

2. A február 6-án tartott végtaggyűlésen jelen voltak, mint elnök Szentiványi Gyula, közzádló Drágos Elek, vádlottak Bajkán Péter, Tosa Juon, Tora Gligor s Kondor Juon, — védő ügyvéd Nagy Mihály, károsok Bányai Józsefné s Tork Togyer.

A tény rablás s rágalmazás büntény volt, a melyet tettesek nyalának vágyaik kielégítésök végett követtek el.

Tavaly július 29-én este M.-Nádas községeben a délutáni táncz bevégezttével a jelenleg négy vádlott s Mészáros Juon szintén földész társukkal a cigány zenészek kíséretében a községi fogadóba mentek pálinkázni. Este felé Tosa Juon hazamenvén, ugy 9 óra tájban ujlag megjelent s egy kalap körítvét hozott s azt társai között kiosztva, dicsekedőleg említé, hogy az utcán egy Kolozsvár felé menő szekérről lopta az alatt, a mig a rajta levők étetés végett kifogván elaludtak. Tudva levő dolog lévén, hogy a mi föld népünk a gyümölcsöt a helyett, hogy természetén, csak akkor eszik, ha a városra bemegy, vagy a szorgalmasabb gazdáktól lophatja, a fiatal tánczosokba is azonnal feltámadott a vágy egy kis gyümölcs szerzésre, s miután ugyan becsipett állapotba voltak, rövid tanácskozás után elhatározták, hogy mindnyájan elmennek, s lopnak a szekérről. A gyümölcsös asszony azonban a midőn odaértek már felébredett volt, s a toladókat elkergette, s nehogy ujlag ki legyen téve a meglapátásnak befogott, szekérével kiindult a faluból. Erre azután újabb tanácskozás, s a határozat az lett, hogy ha nem lehet szép szerével, vesznek a hogy lehet, s neki iramodtak a faluból egy pár puskalövés távolra ment szerker után. Mészáros Juon a lovak elé állott, Bajkán Pétra pedig a szekér ernyőt kezdé feszegetni, s mi után a lármázó asszonyra ő egy párt s Tora Juon még egy harmadikat reáütöttek, megrakták a szűrök ujját gyümölcsevel, s a szerkeret utnak indítván hazamentek.

A nyomozat megindittatván, mind az ötön elfogattak s a vizsgáló bíróságnál tényeket be is ösmerték, sőt Bajkán Petra még egy hatodikot, Turk Györgyöt is ugy jelentett fel, mint a ki szintén jelen lett volna a ténynél s miután az ütés vasvillával ejtetett, ezt gyanusította mint a ki hihetőleg a tényt elkövette. Miután azonban ezen vallomását később visszavonta, a nyomozat csakis az öt valóságos résztvevő ellen folytatottat le s miután az orvosi szakértők szerint Bányai Józsefné súlyos testi sérelmet szenvedett — valamennyien vád alá helyeztetek az életfogytiglani súlyos börtönnel büntetendő rablás bűnéért, Bajkán Petra pedig ezen felül rágalmazás büntényéért is.

A végtaggyűlés bevégezttével a kir. alügyész Drágos Elek kérte, hogy vádlottak közül Bajkán Petra s Tora Juon mint közvetlen tettesek Kondor Juon s Tora Gligor mint bűntársak saját beösmerek alapján a rablás büntényben, Bajkán Péter azon felül a rágalmazásban is ítéltessenek bűnösnek, Mészáros Juon pedig időközben a fogadóban elhalván, reá nézve a nyomozat szüntettessék meg. Az elkövetett büntényért kérte, hogy a törvényszék vegye igénybe az enyhítés jogát s ítélje el vádlottakat egyenként 10 — 10 évi súlyos börtönrre s a kár és költségek megtérítésére.

A védő ügyvéd Nagy Mihály a rablási tényálladékok nem találja jelenlevőnek. miután vádlottak csakis lopásra szövetkeztek össze. Ennélfogva itt csak lopás és súlyos testi sértésről lehet szó, de nem egyzersmind az oly borzasztóan fenytendő rablásról is s tekintetbe véve, hogy vádlottak már hosszú idő óta vannak letartóztatva, kéri, hogy a legenyhébben büntetessenek meg.

A kir. törvényszék d. n. 3 órakor kihirdette az ítéletet, a mely szerint Bajkán Petra s Tora Juon az életfogytiglani súlyos börtönnel büntetendő rablás bűnéért, Tora Gligor s Kondor Juon pedig a 10 — 20 év közötti börtönnel büntetendő rablás büntényéért bűnösöknek ítéltetnek s akét első 10 — 10, a két utóbbi 5 — 5 évi súlyos börtönrre ítéltetnek, miután a törvényszék enyhítési jogát igénybe vette. Bajkán Petra a rágalmazás vádjá alól felmentetett. A káros nőnek 158 frt ítéltetett meg.

Az ítéleten a kir. alügyész megnyugodott. Azonban a vádlottak s védőjük fellebbeztek.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, mart. 13. 1873.

— Ő Felsége a királyné Gödöllőre utazott, A király, királyné, a koronaherceg s Gizella főhercegnő Rainer főherceggel együtt meglátogatták a világkiállítási épületeket. A világkiállítási bizottság Schwarz báró főigazgatóval élőkön, az idegen államok kiállítási bizottságai, az építéssel foglalkozott iparosok s a kiállítás hivatalnok fogadták ő felségeket s miután több osztályt megsemeleltek a legmagasb megelégedés nyilatkoztatása után távoztak.

— Az edinburgi herceg, s Mária orosz nagyhercegnő eljegyzése Sorrentóban lesz.

— A kolozsvári önkéntes tűzoltók mászó háza, a Tauffer hídja mellett levő városi telken nagyban készül, s e hét folyama alatt teljesen készen is lesz.

— A sétatéregylet igazgató választmánya a sétatéri tavat évi 650 frt bér összegért, három egymásután következő évre a korszolgyázoglyetnek adta haszonbérbe. A többi sétatéri haszonbéri tárgyak árvérezés utján fognak kiadatni.

— A lövölde részvényeinek aláírása oly gyorsan halad előre, hogy az alakuló közgyűlés, mint haljuk, pár nap múlva meg fog tartatni. A lövölde helyiségre nézve az illető szakosztály tegnapi tartott gyűlésében kimondotta, miszerint a képviselőtestületnek ajánlani fogja, hogy a sétatér végén levő „Rózália liget”-et e célra ingyen engedje át, az építési és felszerelési költségekre szükségelt 20 ezer frtnyi összegnek 6 százalékos kamatját, a részvények kisorsolásig biztosítsa, s az épület alapjához, a golyó fogóhoz, valamint az uszoda mellett elfolyó vizzen építendő hid talapatához szükségelt anyagot, az az várfalat adjon.

— Hangverseny. A németalföldi király nevet viselő 63. sorgyalogezred zenekara a városi vigarda nagytermében ma hangversenyt rendez, melynek tiszta jövedelme a Sopronban alakult katonatiszti árvákat a segélyező jótékony nőegylet javára fordítatik. Minél nagyobb közönséget ohajtunk a jótékony cél érdekében.

— Himen. Mezey Albert, telekkönyvi referens, Zilahon f. é. május havában fogja oltházhoz vezetni Lőrinczi Ilka k. a.-t, özvegy Lőrinczi Györgyné szel-lemdus leányát.

— Medgyesről e hó 6-áról táviratozzák, hogy az ottani seminariumbeli növendékek, — kik menyegzői és temetési ünnepélyeknél szerepelni szoktak — elhatározták, mikép ha évi 16 frtból álló fizetésük f. év 1-ig meg nem javittatik, strike-olni fognak.

— Zilahon egy magán zenekör alakult az 1871-ik évben, mely igen szépen működik, s a mult évben már hangversenyt is tartott az Eötvös-szobor javára. E zenekör f. é. mart. 2-án is rendezett hangversenyt, igen szép eredménnyel, körülbelül, hasonló czélla.

— Az erdélyi gazdasági egylet ma tartotta a tanácsház nagy termében közgyűlést csekély számu tag jelenlétében. A gyűlést gr. Mikó Imre elnök nyitotta meg egy élyenek közt végzett beszéddel, melyet lapunk, holnap száma fog hozni, ezt egyleti titkár Gamauf Vilmos részletes és gondosan összeállított jelentése követte az egylet mult évi működéséről. Majd a pénztár vizsgáló bizottság Hintz György pénztárnok vizsgáló bizottság pontos kezelésért elismerőleg nyilatkozva a pénztár állásáról tett jelentést, melyből kitűnik, hogy az egylet activ vagyona 1872. decz. végén 74,026 frt 82 kr. Ezután a lelépő a választmány helyébe az új történt megválasztására történt szavazál.

Megválasztottak: Elnök gr. Mikó Imre, alelnök b. Huszár Sándor, Tisza László. Választmányi tagok: Br. Bánffy Dániel, br. Bánffy János, gr. Bethlen György, Dávid Antal, Filep István, id. Hincz György, Kodolányi A., Nagy Ferencz, Paget J., Pál Sándor, Szentgyörgyi Lajos, Tóth Zsigmond, Velics Károly, Filep Samu, Szabó József, Magyar Mihály, Veres Sándor, Demeter Károly, Székely Mihály, Berde Áron, Tuba Lajos, Mina, János B. Bánffy Dezső, Ladányi Sándor.

— A nagyszebeni tűzoltók e hó 9-én az ottani tornaiskolában szemlélt tartván, innen az uszoda meletti térre vonultak, hol ügyességöknek és gyakorlottságoknak ujra szép jelét adták. A számos polgári és katonai egyenekből álló közönség megelégedve távoztak a szemle színhelyéről.

— Az öreg ur egy éleze. Minap egy baloldali ülészközből átmegy a jobboldalra s az öreg ur megfogja: „Kérdeznék tőled öcsém valamit, de nem teszem, mert megfellehetnél rá a bibliából.” Csak kérdezze bátyám! — sarkalja a képviselő, — mert biz én nem tudom könyv nélkül a bibliát s ugy könnyen elmaradhat a felelet.” „Azt kérdezném — folytatja az öreg ur, mit keres Saul a próféták közt, mire te azt felelhetnél: elindultam keresni az apám szamarait és ime megtaláltam.”

— Bécs polgármestere a községi tanács tagjaiból alakított mennyegzői ünnepélyt rendező bizottságának értékre adta, hogy Gizella főhercegnő és Lipót herceg összekelése végelegesen april 20-ra határozatott és a Bécs városa által ezen ünnepélyes alkalomból rendezendő bál ünnepély Rudolf koronadróks névpnapján azaz april 17-én fog megtartatni.

— Várföldi Elek a „Föv. Lapok” szerint a kolozsvári színházhoz szerződött. — Ugyancsak e lap értesülése szerint szinpadunkon Stéger helyett Fekter tenorista fog vendég szerepelni.

— Bulyovszky Lilla asszony, ki e télen Meranban, Bozenben és Würzburgban játszott, a világtárlat idejére a bécsi „Residenz színház”-hoz kapott meghívást.

— A „Murilló” gőzös két gépésze azt vallá, hogy csakugyan az ő gőzösük sülyeszté el a „North-fleet” hajót.

— A római kárneválról. A római előkelő világnál divatban van, hogy minden férfi, ki valamely magasrangu delfnő termet meglátogatja, a karneval alkalmával virágfüzért nyújt át neki; vagy a teremben, vagy a nyilvános helyen a karneval meneti találkozásánál. Margit hgnő néhány nap előtt egy spanyol nemesről egy a legszebb virágokból összeállított csokort kapott és bene egy nagy bőjti üdvözlöt és 1000 frankot a karneval ünnepélyénél a szegények között teendő kiosztás végett. A hercegnő példabeszéddé vált szerencseméltóságával teljesíté a meghagyást s a pénzt átadta szegénygyermek számára álló intézetnek. Sokan Roma előkelő hölgyei közül köztük Fürstenberg hgnő, Rignano hgnő, Munggetti grnő, és mások a Campidoglio palotában egy gyermekjáték és virágbazárt rendeztek a szegények számára. Mindnyájan fantasztikus mask jelmezekbe öltöztek s mint virágúrs lányok s valóban ők magok is adták el a tárgyakat. Az előkelő férfi világ meg lón hiva, hogy a bazárban e nők termeiből leendő száműzés terhe alatt megjelenjenek és minden alku nélkül bizonyos mennyiséget vásároljon. Egyetlen rózsza sem kelt el öt frankon alól. Arthur herceg, ki jelen volt mindent egy guineával vett, a mit neki ajánlottak s mindenféle gyermekjátékkal megterhelve távozt. Ezen rögtönzött virágbazárnak jövedelme a szegényeknek roppant összeget hajtott be. Evel a carneval elmúlt, a látma megszűnt s az örök város megint régi ünnepélyes egyhanguságába tért vissza.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Posten márcz. 12. 10 ó. 20 p. d. j.

Érkezett márcz. 12. 10 ó. 54 p. d. e

Képviselőház tegnap befejezte a budget-vitákat; három napon át szombatig nem lesz ülés. Ideiglenes adótörvényekből a kormány hír szerint cabinet-kérdést csinálna. A fémhányasztat iránt érdeklődő képviselők tegnapelőtt értekezletet tartottak; a bányaugy érdekében emlékiratot intéznek a kormányhoz. A házszabályok revisiójára kiküldött bizottság a szólásszabadság lehető védelmére dazára, elfogadta cloturet. Horvát-magyar bizottság magyar része ma tárgyalja a horvátok követeléseinek pénzügyi, holnap politikai részét. Német császár május elején Bismarck Moltke kíséretében érkezik Pétervárra. April közepén per-sa sah jön ugyanoda.

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

Hivatalos.

Sz. 1214. 1873. (126) (1-3)
Hirdetmény.

Az 1870 évi XLII. törvényzikk 42 §. rendelkezését képest ns. Tordamegye képviselő bizottságának Tordán a megyeházánál tartandó rendes közgyűlését folyó évi **április 2-ára d. e. 10 órájára** tűzöm ki.

A közgyűlés tárgyai:

a) A múlt évi számadások megvizsgálása;

b) törvények és felsőbb rendeletek kihirdetése;

c) más törvényhatóságok átiratai és d) keblü ügyek feletti intézkedések, s végre

e) a felső kerületi erdősz mérnöki állomás választás utján betöltése.

Ezen rendes közgyűlésre a megyei képviselő bizottsági tagokat tisztelettel meghívom.

Tordán, 1873. márcz. 10-én.

Br. Kemény György m. p. főispán.Sz. 56. 1873. (125) (2-3)
Pályázat.

Nemes Kolozs megye Nagy-Nyulási járásában következő körjegyzői állomásokra 400-400 ft. o. é. évi fizetéssel és szabad lakással ezennel pályázat nyitattik:

1. Mező-Szent-Mihálytelki körjegyzőség, Füzkút, Lompérd és Oláh-Solymos községekkel, székhely Mező-Szent-Mihálytelke.

3. Oroszfői körjegyzőség, Nagy-Nyulas, Köbölkut és Komlód községekkel, székhely Oroszfő.

3. Kozmatelki körjegyzőség, Szászbanyitza, Tancs és Harasztos községekkel, székhely Kozmatelke.

4. Mező-Szokolai körjegyzőség, Faragó, Kis Fülpes és Szent-András községekkel, székhely M.-Szokol.

Pályázók felhívtnak az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. és 83 §-ai értelmében felszerelt folyamodványokat folyó évi **Martius 28-áig** alólírt szolgabíróhoz beadni.

A N.-Nyulási járás szolgabírószágtól Teke 1873. évi Mártius hó 7-én.

Schankebank Károly, szolgabíró769-1873. (118) (2-3)
Árlejtési hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. közmunka- és közlekedési miniszterium 1872-ik évi december 18-ól 13.628 szám alatt kibocsátott rendelete nyomán a gyergyó-tölgyesi vesztegintézetnél marhaelkülönítés céljából végrehajtandó építkezéseknek vállalat utján leendő biztosítására **jelen évi március 31-én d. e. 9 óráig** kezdve, a tölgyesi vesztegintézet igazgatóságának hivatali helyiségében nyilvános árlejtés fog tartatni.

Ezen árlejtés tárgyát következő építési munkák képezik:

1. Két 18° hosszúságú fészter, békéretett marha-alkokkal, együtt **2224 ft 54 kr.**2. Két őrház, belső felszereléssel **1419 ft 98 kr.**3. Egy istálló, 4 darab marhára, két osztálylyal **607 ft 87 kr.**Tehát az egész építési összeg **4252 ft 39 kr.**

Mindhárom tételszám alattiaknak építési anyaga, pár köbölnyi száraz kőfal kivételével, fenyőfából áll.

Főnn elősorolt munkálatok együttesen fognak a legutányosabb és megbízható vállalkozónak azonnal a helyszínen átadatni.

Vállalkozni kívánók a kiállítási ár 5%-át bántépénzzel az árlejtő-bizottság kezébe letenni tartoznak; a ki pedig vállalkozónak marad, bántépénzt a vállalat ár 7%-ra kell hogy kiegészítse.

Szabályszerint készített s a megfelelő bántépénzzel terhelt írásbeli zárt ajánlatok is benyújthatók, a szóbeli árlejtés megkezdése előtt, **alólírt mérnöki hivatalhoz**, hol a kifizető hatánapig az építési terv, egység-ár és összesített költség-számlák, valamint az árlejtési és részletes építési feltételek megtekinthetők.

Sz. Udvarhely, 1873. március 3. án.

A m. kir. mérnöki hivatal.

(120) (3-3)
Kiadó szállás.

Belső-szénutczában, 4 számú házban, földszint 3 szoba, konyha, pincze, padlás s fűskamrával f. év Szt.-György napjától kiadó.

Értekezhetni a tulajdonossal folyó hó 15-ig Nemzeti-szálloda 36. sz. a.

(122)

(3-3)

Gyulafehérvári takarékpénztár.

A gyulafehérvári takarékpénztár t. cz. részvényesei, az 1873. **március 26-án délután 2 órakor** a takarékpénztár helyiségében tartandó **1-ső rendes közgyűlésre**

tisztelttel meghívtnak.

Közgyűlés tárgyai:

1. Választmányi jelentés a takarékpénztár 1873-ik évi működéséről.
2. Számvizsgáló bizottság jelentése az 1872-dik évről zárszámadásról, és e fölötti határozat.
3. Az 1872-ik évre az osztalék megállítása.
4. Az alapszabályok 61 §-a értelmében 6 nagyválasztmányi tag választása
5. Két igazgató-tag választása.
6. 1873-ik évre számvizsgáló bizottság választása.

Azon t. cz. részvényes urak, kik a közgyűlésben résztvenni kívánnak sziveskedjenek a pénztárnál, részvényeiket a gyűlést megelőzőleg legalább három nappal térítvény és igazolójeget kiszolgáltatása mellett letenni.

Gyula-Fehérvárt, 1873. mártius 5.

A fehérvári takarékpénztár igazgatósága.**Legnagyobb nyereményi valószínűség.**

260 húzásra, ezek közül

13 főnyeremény	300,000 forintos.
2 főnyeremény	250,000 forintos.
2 főnyeremény	250,000 forintos.
7 főnyeremény	220,000 forintos.
8 főnyeremény	200,000 forintos.
5 főnyeremény	150,000 forintos.
2 főnyeremény	110,000 forintos.

és más számos 100,000, 60,000, 50,000, 40,000, 30,000 forintos stb. nyereményre játszhatni egy részletjeggyel.

játekársulatunk A. csoportozata

által, 18 rrszervő közt, 25 évnegyed 7 ftr részletfizetéssel.

Ezen kedvelt csoportozat magában foglalja

az Ausztriában létező összes állam- és magánkölesön-sorsjegyeket,melyek árfolyam szerinti előadásból befolyó összeg a részvevők közt teljes befizetés után egyenlően felosztatik. A törvényes bélyeg-illetésk ezen okmányért egyszer-mindenkorra **1 ftr 30 kr.**

Mindjárt az első évnegyed 7 ftr részlet befizetésével játszani a következő sorshúzásra:

Hitel-sorsjegyekre,april 1-jén, a **Rudolf-sorsjegyekre** ugyanazon napon, az **1864-diki sorsjegyekre** april 15-én, a **Keglevich-sorsjegyekre** május 1-én stb. stb.**A legközelebbi húzásokra**

ajánljuk játéktársulatunkat

20 darab hitelsorsjegyre, negyedéves részletekben 13 ftrjával, vagy havi részletekben 10 ftrjával, bélyeg 2 ftr 55 kr. **Húzás april 1-jén, főnyertes 200,000 ftr.****20 darab töröksorsjegyekre,** havi részletekben 5 ftrjával, bélyeg 99 kr. **Húzás april 1-jén, főnyertes 600,000 frank.****20 darab 100 ftr 1864-iki sorsjegyre,** negyedéves részletekben 9 ftrjával, vagy havi részletekben 6 ftrjával, bélyeg 3 ftr 55 kr.**20 darab 50 ftr 1864-iki sorsjegyre,** negyedéves részletekben 5 ftr, havi részletekben 4 ftr, bélyeg 99 kr. **Húzás april 15-én, főnyertes 220,000 ftr.****Részletleveleket**egyes sorsjegyekre és tetszés szerinti sorsjegycsoportulatokra, hol az első részletbefizetésétől kezdve **egész egyedül minden nyereményre** játszhatni, eladunk negyedéves és havi részletekben a legelőnyösebb összeállítás mellett**Az osztrák hitelbank váltóirodája, előbb Fürst Ede,****Bécs, Stefansplatz Nr. 2.**

(Utányomat nem díjaztatik.)

(124)

(2-8)

(127)

(1-3)

Gazdasági veteménymagvak.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy **gazdasági, vetemény- és virágmagvaim megérkeztek** s különösen figyelmet érdemelnek a következők:

100 font 1 font

Valódi francia Lucerna ftr. 54 — 56 kr**Valódi olasz Lucerna " 48 — 50 "****Burgundi répa óriás " 28 — 32 "****Angol fű mag " 30 — 34 "****Akác " 42 — 45 "****Bükköny kevés zabbal, vékaja . . . 1 ftr 80 kr.**

Na jobb vételnél engedmény.

Mély tisztelettel:

Karváz József

Kolozsvárt (a Törökhöz).

(487)

(12-*)

VICTORIA**biztosító társaság Kolozsvártt**
(alapítva 1865-ben.)

Biztosítéki alap, az 1871-iki zárlat szerint, törzs és tartalék tőkében s évi bevételekben

öt millió.

Biztosításokat fogad el:

Tűz-, jég-, szállítási károk ellen, ugy az ember életére.

Az épület-biztosítási osztálynál, kiváló figyelembe ajánlatnak a VICTORIA által életbe léptetett:

társas-, árva- vagy és egyházi biztosítás,

mire nézt külön, rendkívül kedvezményes, díjszabások vannak megállapítva. Házi berendezések, mint: butor, ágy, ruhanemű stb. különös kedvezményben részesülnek a biztosításnál. Ezeken kívül is biztosítás nyújtatik, mindennemű lak- és gazdasági épületekre, gyárookra, malmokra, vasúti építkezésekre, kereskedelmi raktárookra, boltban levő cikkekre, nyers és feldolgozott anyagokra, szabadban és fedél alatt levő gabona és szén rakományokra, tűz, villámcsapás, rombolás, robbanás és kihurcolkodás veszélye ellen.

Egyszermind, felhivatik a t. közönség **életbiztosítási** ajánlatait is a "Victoria"-nál tenni meg, mely minden irányu módozataiban, a legnagyobb előnyöket nyújtja.**Életbiztosítási példa:**

Halál esetre biztosított 2000 forint tőke évenkénti díja:

a biztosító =
20 — 30 — 40 — 50 éves =
korában kezdőleg:
34 ft 60 kr., 45 ft 40 kr., 63 ft 40 kr. 95 ft 20 kr.

Ezen kívül is minden módozatok mint: halálesetben fizetendő tőkék, a biztosítónak még életében fizetendő tőkék, gyermekek számára, nevelési, kiházasítási, vagy férjhez meneteli tőkék, nyugdíj vagy életjáradéki összegek, temetkezési költségek biztosítása, ugy a **tul-élési csoportokba** beállítás is elfogadtatik, mindnyája kedvezményes díj s a nyereményben 50% részesülés mellett.

Előforduló károk azonnal becsülnetnek és rendeztetnek. Bővebb felvilágosítással, átvételi könyvekkel, a díjak iránti tájékozással szolgálnak, a házassági felügyelők s vidéki ügynökségek.

A "VICTORIA" biztosító társaság vezérigynöksége Kolozsvártt.

Wagner.

Szász.

Stein Jánosnál Kolozsvártt megjelent s általa minden magyarhoni könyvtárban megszerezhető:

Néhai VADAS JOZSEF,

kolozsvári első pap és nyugalm. esperes

Egyházi beszédei.

Kiadták: Nagy Péter erdélyi ev. ref. püspök, Szász Gerő ev. ref. első pap és esperes és Szász Domokos ev. ref. második pap.

Első füzet. Nagy 8-rét. Ára 1 ftr 20 kr.

"Hasznos munkát cselekedtünk," írják a kiadók, "mert a múlt évben elhalt, néhai hivatalunk egy oly istolának volt hite és egyik érdemes képviselője, ki nem az üres szódagályban, semmit mondó frázisokban szerett pompázni: hanem főnek és mindenek felett valónak tartotta az egyszerűséget, a valóságot, a bibliai közvetlenséget és azt a melegséget, mely őszinte hitből és mély meggyőződésből származott, s mely nélkül az erkölcsi, vallási életben eredményeket felmutatni, teljes lehetetlenség."

"És a mit ő vallott egész pályájának nem mindég virágos folyamában, mi ennek megvársulását őszintén óhajtuk ilyenmő egyházi irodalmunkban; és éppen ezért láttuk jónak, kiadni e beszédek: ebben keressék az indokot olvasó közönség, paptársaink és a kritika."

R o v á s.**I. Csernátón.****Irta Berzenczey László.****Tartalom:**

I. Csernátóni Benkő Póli. — II. Csernátóni Cseh Imre. — III. Csernátóni (Cseh) Lajos. IV. Irányi Dániel képviselő urnak. — V. Miért nem ir Kossuth?

Ára 50 krajczár.

NYILT JELENTÉS**Maros-Vásárhely szabad királyi város polgármestere, Borosnyai Pál urhoz.**

Irta Berzenczey László.

Ára 30 kr.

Tanterv a népiskolák számára.

Kiadja a kolozs-dobokamegyei tankerületi néptanítók egylete. Ára 25 kr.

Telekkönyvi oktató.

Irta ÜRMÖSI BOLDIZSÁR FERENCZ,

erdélyi m. kir. telekkönyvi igazgató.

MÁSODIK JAVÍTOTT KIADÁS.

Ára 80 kr.

Magyar önügyvéd

vagyis elméleti és gyakorlati tanácsadó és utmutató a polgári életben leginkább előforduló jogügyletek elintézésére, továbbá az államfő, az államkormány, s a közigazgatási és bírói hatóságoknál ügyvédi segély nélkül benyújtható mindennemű folyamodványok, kérvények, panaszok, felebbezések, valamint a jogügyleteket tárgyzó magán-okiratok és beadványok fogalmazására és szerkesztésére vonatkozólag több százra menő magyar és német szövegű iromány-példával ellátva. Minden osztálybeli honpolgárok használatára.

Irta TÓTH LAJOS köz- és váltóügyvéd, Pestmegye volt tiszti főügyésze. Harmadik, egészen átdolgozott s az időközben hatályba lépett újabb és legújabb hazai törvények alapján kiegészített és jelentékenyen bővített kiadás.

Ára 2 ftr 40 kr.